

В следующем примере в переводе имеет место генерализация значения фразеологизма *to pat somebody's head*, который переведен общеупотребительным словом *комплимент*:

Another stick of the penknife, when she pretended to pat my head ...

Ну вот опять! Колкость вместо ожидаемого комплимента...

Таким образом, прием генерализации при передаче фразеологизмов на русский язык (на примере романа "Джейн Эйр") заключается в замене фразеологизма словом из общеупотребительной лексики.

УДК 37.091.3: 811.111

Манюк Л.В.

УО ЛНМУ ім. Д. Галицького, м. Львів, Україна

ОПИС ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Аналіз Веб-сторінок, опублікованих статей, тез доповідей дав можливість виявити, що у багатьох вітчизняних вищих навчальних закладах (ВНЗ) укладені і використовуються електронні дистанційні курси (ЕДК) з іноземних мов. Один із перших ЕДК був укладений Т. Павловою, А. Манако, К. Синицею у Міжнародному університеті фінансів спільно з Міжнародним науково-навчальним центром ЮНЕСКО/МПП інформаційних технологій і систем НАН України та Міністерства освіти і науки України (для мережевої технології дистанційного навчання) у 1999 р. [6]. На Веб-сторінках, наприклад, Інституту інноваційних технологій в освіті Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» [7] розміщено 3 таких курси, Проблемної лабораторії дистанційного навчання Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» [8] 11 курсів. Розглянемо детальніше стан впровадження дистанційних курсів у вітчизняних медичних закладах.

У процесі дослідження виявлено, що серед медичних навчальних закладів такі навчальні матеріали зі спеціальних та гуманітарних дисциплін використовуються у Буковинському державному медичному університеті, Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Шупика, Тернопільському державному медичному університеті імені І. Горбачевського, Ужгородському національному університеті та ін. [5, с. 113].

У львівських навчальних закладах дистанційні курси укладені і використовуються, як додаткові навчальні матеріали, на факультеті іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка [3], гуманітарному факультеті Львівського державного університету безпеки життєдіяльності [2] та ін.

Мета доповіді – описати структуру і зміст електронного дистанційного курсу (ДК) з англійської мови для студентів першого курсу медичного факультету за ЛНМУ імені Данила Галицького, укладеному на віртуальному навчальному середовищі (ВНС) Moodle.

Питання доцільності впровадження дистанційних курсів у навчальний процес медичних вищих навчальних закладів (МВНЗ) викликає багато дискусій та суперечностей серед спеціалістів медичної сфери, однак, зважаючи на сучасні тенденції розвитку освіти у всьому світі, впровадження курсів з англійської мови з використанням інформаційно-комунікаційних технологій залишається актуальним. На жаль, існує недостатньо інформації щодо дистанційних курсів з англійської мови у МВНЗ, хоча чимало освітніх чи медичних центрів, прибуткових та неприбуткових організацій пропонують дистанційні курси з англійської мови для медиків, що свідчить про затребуваність цього напрямку навчання.

Дистанційний курс «Англійська мова для студентів-медиків» проектується нами у ЛНМУ імені Данила Галицького як допоміжний навчальний матеріал для студентів першого курсу денної форми навчання, елемент комбінованої форми навчання (поєднання традиційного та дистанційного навчання), та основний – для студентів заочної та дистанційної форми навчання у медичних закладах освіти, з метою ефективного вивчення дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням».

Курс проектується на основі моделі ДК запропонованої проф. Б. Шуневичем, що складається із шести модулів, у кожний з яких входить п'ять уроків, що у свою чергу поділяються на шість секцій: 1) Aural Comprehension - аудіювання; 2) Use of Applied Grammar – опрацювання граматичного матеріалу; 3) Use of Vocabulary – опрацювання активної лексики; 4) Developing Speaking Skills – розвиток діалогічного мовлення; 5) Reading and Writing – розвиток навиків письма і читання художньої літератури і технічної літератури за спеціальністю; 6) Home Reading – домашнє читання: переклад художньої літератури і літератури за спеціальністю. Вміст вступу і першої-шостої секцій в уроках укладений на основі посібника *Getting on in English* і є однаковим для всіх спеціальностей і напрямів, для яких можна використовувати курс, проте п'ята-шоста секції, крім матеріалу із посібника, ще доповнюються текстами, вправами, тестами, які відповідають конкретній спеціальності чи напрямку, для яких готується ДК. Модель ДК проф. Б. Шуневича є універсальною та може застосовуватись для будь-яких спеціальностей, потрібно частково змінити лише матеріал п'ятої і шостої секцій уроків [4, с. 36].

Ми використали структуру та зміст моделі ДК проф. Б. Шуневича під час створення власного ДК, однак враховуючи фахову спрямованість дисципліни, для вивчення якої призначається дистанційний курс, внесли власні доповнення. На відміну від згаданої вище моделі ДК, проєктований нами ДК є професійно-спрямований, тобто усі шість секцій курсу містять спеціалізовану медичну лексику, термінологію та тексти, що зустрічається у вправах та завданнях секцій, функціонує при підготовці студентами переказів, власних діалогів, прикладів речень при поясненні опрацьованого граматичного матеріалу та ін.

Дистанційний курс «Англійська мова для студентів-медиків» складається із чотирьох модулів (вступне заняття + 40 практичних занять), що присвячені 1) медичній освіті, 2) професії лікаря, 3) будові тіла людини та 4) лікуванню і здоров'ю. Перший модуль курсу присвячений медичній освіті, отже в уроках та секціях уроків цього модулю студентам пропонуються тексти з цієї тематики що служать джерелом термінологічної лексики, засобом формування лінгвістичної, професійної та соціокультурної компетенції студентів. В свою чергу,

кожний модуль містить 10 уроків, розрахованих на опрацювання п'яти тем, відповідно, виділено два уроки на кожену тему. Наприклад, згаданий вище модуль містить десять уроків на таку тематику: 1) Я – студент ВМНЗ (1-2 уроки), 2) ВМНЗ, в якому я навчаюся (3-4 уроки), 3) Історія медицини (5-6 уроки), 4) Медичні спеціальності (7-8 уроки) та 5) Вища медична освіта та охорона здоров'я в країнах, мова яких вивчається (9-10 уроки), які в свою чергу складаються із шести секцій, що містять тексти, вправи і тести, які відповідають спеціальності для якої готується ДК та релевантній темі уроку. За аналогічною схемою поділено решту модулів. Другий модуль присвячений таким темам, як 1) Будова тіла людини, 2) Лікарня, 3) Медичне обстеження, 4) Перша допомога та 5) Історія хвороби, третій – 1) Аптека, 2) Ліки, 3) Гігієна, 4) Вітамін та 5) Раціональне харчування, а четвертий – 1) Клітина, 2) Тканини, 3) Кістки та м'язи, 4) Кров і 5) Групи крові. Переливання крові. Ці матеріали, а також вправи і тести до них, можна постійно оновлювати.

Перед початком роботи з першим модулем курсу, викладач проводить вступне заняття, під час якого знайомиться зі студентами і дає можливість їм познайомитися між собою, а також пропонує студентам пройти самотестування та інші завдання. Починаючи з першого уроку, студенти розпочинають роботу з навчальним матеріалом курсу.

Відбір навчального матеріалу для дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» у ЛНМУ імені Данила Галицького здійснюється відповідно до положень Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, згідно з якими основні стратегії відбору засобів викладання мов включають відбір оригінальних навчального матеріалу з урахуванням професійних потреб тих, хто вивчає іноземну мову. Ми скористалися методичними рекомендаціями та посібниками, виданими колективом авторів кафедри іноземних мов ЛНМУ імені Данила Галицького [1], а також навчальними матеріалами з Інтернету та власними напрацюваннями при укладенні вступу і вмісту секцій уроків ДК.

Перша секція кожного уроку – Aural Comprehension містить оригінальні англомовні аудіотексти та завдання до них, які відповідають тематиці уроку.

Аудіювання є необхідною складовою змісту навчального процесу, важливим аспектом формування аудивної компетенції – сприйняття та розуміння почутого тексту, проте у посібниках та методичних рекомендаціях для навчання студентів ЛНМУ імені Данила Галицького не передбачено матеріалів та завдань для формування цього виду мовленнєвої діяльності. Опираючись на модель ДК Б. Шуневича (Рис.1) ми ввели аудіювання і у власний дистанційний курс, використавши матеріали вітчизняних і закордонних посібників, а також інформацію з Інтернету.

У другій-третьій секціях уроків особлива увага приділяється розвитку лексичних і граматичних навичок. Секції містить виклад нового матеріалу та вправи на тренування та засвоєння вокабуляру та граматичних конструкцій релевантної теми.

Четверта секція містить завдання спрямовані на розвиток усного мовлення, орієнтовані на те, щоб студенти навчилися вживати окремі слова, речення і тексти, необхідні для ведення усної бесіди на професійну тематику.

Для п'ятих секцій підібрані невеликі за обсягом (120-250 слів), доступні для розуміння студентами медичні тексти з метою формування у студентів

умінь і навичок письма та читання. У секціях, окрім текстів за фахом, запропоновано підготовчі тренувальні вправи і вправи вищого рівня – смислові, творчі, які є логічним завершенням тренувальних вправ і готують студентів до написання і читання складніших та більших за обсягом текстів за фахом.

Для шостої секції, тобто для домашнього читання, підібрано тексти такої ж тематики, як для п'ятої, але більшого об'єму (800 - 1000) слів).

Медичні тексти, вправи, тести для секцій дистанційного курсу взято нами з Інтернету, закордонних навчальних посібників з мови та історії цієї науки [1]. Лексичний матеріал допомагає студентам аналізувати термінологічні значення слів на базі медичного дискурсу та визначати основні характерні лексико-семантичні ознаки сучасної англомовної термінології з цієї тематики.

Кожна секція уроків супроводжується поточним тестуванням у вигляді коротких тестів, які дають можливість студентам підготуватися до модульного тесту. У дистанційному курсі використовуються в основному тести: 1) на вибір однієї або більше правильних відповідей із запропонованої кількості відповідей, 2) знаходження відповідей, 3) вписування пропущених слів, фраз чи термінів у реченні, які подаються у письмовій або звуковій формі, 4) виявлення термінів і їх еквівалентів в англо- і україномовних варіантах одного і того ж тексту, 5) порівняння англійського і українського варіантів одного і того ж тексту для пошуку еквівалентів термінів та ін.

Крім тестів, завдання яких мають однозначні відповіді, тобто їх можна запрограмувати, і тестів з творчими завданнями, наприклад, передати зміст тексту своїми словами та ін., а отже відповіді до яких потрібно пересилати викладачеві електронною поштою, нами використовуються завдання, частину відповідей до якого можна опрацювати в автоматичному режимі, а інші – електронною поштою викладачеві.

Кожний із модулів курсу закінчується тестом, який виконується тільки один раз в присутності викладача або консультанта у базовому навчальному закладі або віддаленому центрі цього закладу. У завдання включені тести на перевірку знання студентами термінів з їх спеціальності або напряму. Студент отримує результати зразу після виконання тесту, який можна запрограмувати для автоматичного контролю результатів тестування.

Запропонований варіант дистанційного курсу для студентів-медиків має ряд переваг, адже використання комп'ютерних технологій поряд із традиційними методами розвиває англомовну комунікативну компетенцію, дає можливість сприймати та інтерпретувати автентичні тексти, розвиває здібність запам'ятовування значного обсягу навчального матеріалу, розвиває творчу активність студентів як в аудиторіях, так і у позааудиторних видах роботи. Завдання, притаманні для секцій описаної моделі ДК – модифікованої моделі ДК Б. Шуневича, сприяють засвоєнню лексичного та граматичного матеріалу уроків та модулів, формують навички письма, читання, аудіювання та усного мовлення, дають можливість сформулювати у студентів необхідні навички роботи з англомовним текстом зі спеціальності, прищепити культуру читання. Комплексна взаємодія вправ усіх секцій сприяє досягненню практичних цілей навчання англійської мови за професійним спрямуванням, а саме - розвитку лінгвістичних та когнітивних навичок, і, як результат - формуванню англомовної професійної компетентності.

Запропонована схема кількості та вмісту секцій уроків дистанційного курсу дає можливість легко пристосовувати його для навчання студентів різних медичних спеціальностей та укладати курс на різних видах віртуального навчального середовища. Згадану вище модель ДК можна також використати при укладанні курсів для інших мов, в тому числі української як іноземної.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Англійська мова для студентів-стоматологів: Підручник / О.С. Ісаєва, Н.В. Кучумова, М.Ю. Шумило. – Львів: Кварт, – 2008. – 421 с.
2. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. – Режим доступу до Веб-сторінки: www.ubgd.lviv.ua. – Заголовок з екрана, 2013.
3. Львівський національний університет імені Івана Франка. – Режим доступу до Веб-сторінки: www.franko.lviv.ua. – Заголовок з екрана, 2013.
4. Мусійовська О., Садницький В., Шуневич Б. Підготовка дистанційного курсу з англійської мови для навчання студентів за напрямками “Комп’ютерні науки” і “Видавничо-поліграфічна справа” // Педагогіка і психологія професійної освіти: Науково-методичний журнал. – 2003. – № 6. – С. 33-42.
5. Манюк Л. Перші результати впровадження дистанційної форми навчання у вищих медичних навчальних закладах України // Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України. Серія: Психолого-педагогічні та філологічні науки. V Всеукраїнська науково-практична конференція, 7 грудня 2012 р. / Державна прикордонна служба України, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, 2012. – С. 112 – 113.
6. Міжнародний університет фінансів. – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://inf.ntu-kpi.kiev.ua>. – Заголовок з екрана, 2013.
7. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://ipo.kpi.ua/ua/courses/foreignlanguages.html>. – Заголовок з екрана, 2013.
8. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». – Режим доступу до Веб-сторінки: www.dl.kpi.kharkov.ua. – Заголовок з екрана, 2013.

УДК 811.112.2

Омельченко Н.

УО ЛНБУЖ, г. Львов, Украина

К ВОПРОСУ О СЕМАНТИКЕ И СИНТАКСИСЕ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ В СОВРЕМЕННОМ НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ

В настоящем докладе предпринята попытка проследить взаимосвязь номинативного и синтагматического значения слова на примере пространственных прилагательных „kurz“ и „lang“ в современном немецком языке с целью обнаружения валентностных и дистрибутивных особенностей указных лингвальных единиц, что имеет большое значение как для развития грамматического учения о слове так же для практики преподавания немецкого языка. Существующие исследования по данной проблематике либо слишком фрагментарны, либо оставляют без внимания вопросы внутренней формы языка, лингвальной относительности, дифузности и во многих случаях неопределённости лексического значения слова, его системоцентричности и антропоцентричности, которые, на наш взгляд, лежат в основе описания лексических объектов.